

2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра міжнародного права

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

_____ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський рівень)

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Освітня програма – «Міжнародне право»

Факультет міжнародних відносин

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 29 «Міжнародні відносини», спеціальності – 293 «Міжнародне право» факультету міжнародних відносин. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2025. 56 с.

Розробники:

Лисик Володимир Михайлович, к. ю. н., доцент кафедри міжнародного права

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права
Протокол № 1 від “27” серпня 2025 р.

Завідувач кафедру міжнародного права

Репецький В. М.)

“27” серпня 2025 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «**Міжнародне публічне право**» розроблена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальністю Спеціальність – D9 «Міжнародне право» галузі знань – D «Бізнес, адміністрування та право».

Найменування Показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»⁰	Нормативна	
Модулів – 2	Напрямок D9 «Міжнародне право»⁽	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування) Міжнародне право	другий	-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин –		3-4 й	-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента –	Освітньо- кваліфікаційний рівень: бакалавр	16/16 год.	год.
		<i>Семінарські заняття</i>	
		32/32 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		од.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		год.	год.
Вид контролю: іспит			

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – надати студентам базові знання за професійним напрямком «Міжнародне право», роз'яснити їм основи теорії та практики міжнародного права та сконцентрувати їхню увагу на поглиблене вивчення дисциплін, які забезпечують в майбутньому фахівця з питань національного та міжнародного права.

Завдання навчальної дисципліни:

- Вироблення та забезпечення засвоєння у здобувачів вищої освіти системних навчально-теоретичних знань у сфері міжнародно-правового регулювання міжнародних відносин.
- виявлення закономірностей функціонування міжнародного публічного права,
- освоїти основні галузі та інститути міжнародного публічного права
- сприяти розвитку правосвідомості в тому числі в частині розуміння міжнародно-правових явищ;
- визначення місця і ролі міжнародних органів та організацій у врегулюванні міжнародних відносин;
- характеристика внеску України у розвиток міжнародного публічного права.

Загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знання і розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності;
- здатність застосовувати отримані знання у практичних ситуаціях;
- здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його постійного розвитку, дотримуватися принципу верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології; дотримуватися вимог онлайн-безпеки.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- здатність відстоювати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів;
- уміння вести дипломатичне та ділове листування, опрацьовувати міжнародні документи: договори, акти міжнародних організацій, рішення міжнародних судових органів, аналізувати їх зміст і юридичну природу, складати проекти і супровідну документацію українською та іноземними мовами;
- володіти знаннями про особливості застосування норм міжнародного права міжнародними судовими та арбітражними органами, міжнародними організаціями універсального та регіонального

характеру;

- здатність аналізувати договірний та інституційний механізм реалізації норм міжнародного права, вміння аналізувати практику рішень Міжнародного Суду ООН, Постійної палати третейського суду, інших судових та квазісудових органів;
- здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи для формування правової позиції при представництві інтересів держави та міжнародних організацій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **повинні знати:**

- предметну сферу та розуміння професійної діяльності юриста міжнародника;
- особливості виконання професійних функцій юриста-міжнародника;
- природу, зміст та особливості сучасних міжнародно-правових відносин, форми і засоби їх забезпечення, розуміти особливу природу суб'єктів, які здійснюють реалізацію норм міжнародного права у сучасних міжнародних відносинах;
- практику застосовувати знань з теорії міжнародного права, розуміти структуру правничої професії та її роль в сфері міжнародних відносин.
- сутність та природу міжнародного співробітництва, форми взаємовідносин між суб'єктами міжнародних відносин.

У процесі вивчення початкової дисципліни студенти **повинні вміти:**

- застосовувати абстрактне мислення, аналіз та синтез при тлумаченні і застосуванні міжнародно-правових норм;
- застосовувати здобуті теоретичні знання у практичних ситуаціях при вирішенні міжнародно-правових спорів;
- застосовувати знання завдань, принципів і доктрини міжнародного права, змісту міжнародно-правових правових інститутів та норм у юридичній практиці;
- визначати та виокремлювати належні й прийнятні для юридичного аналізу факти, що стосуються сфери міжнародних відносин,
- систематизувати та досліджувати їх з використанням методів критичного, аналітичного та логічного мислення;
- детально, послідовно і системно аналізувати правові проблеми та спори міжнародно-правового характеру, формувати та обґрунтовувати правові позиції у юридичних документах із врахуванням міжнародно-правових норм і стандартів (заявах, скаргах, позовних заявах, апеляційних скаргах, тощо);
- проводити критичний, логічний та системний аналіз міжнародно-правових явищ, норм та інститутів;
- проводити консультування з міжнародно-правових питань, зокрема,

щодо ефективних способів міжнародно-правового захисту прав та інтересів клієнтів, попередження ймовірних порушень їхніх прав та інтересів;

- детально, послідовно і системно аналізувати документи міжнародно-правового характеру (договори, пакти, статути, тощо), уважно та ретельно їх вивчати, розуміти їх правовий характер, значення та юридичні наслідки.

Програмні результати навчання (ПРН):

- проводити збір та аналіз матеріалів з різних джерел;
- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;
- вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;
- використовувати практику міжнародних судових та арбітражних органів, міжнародних органів і організацій, теоретичні знання з міжнародного і національного права для обґрунтування і захисту власної позиції, захисту інтересів держави та в інших професійних сферах;
- застосовувати набуті знання та уміння при вирішенні практичних завдань.

Навчальна дисципліна «Міжнародне публічне право» знаходиться в тісному зв'язку з навчальними дисциплінами: «Історія міжнародного права», «Міжнародне кримінальне право», «Міжнародне гуманітарне права», «Право зовнішніх зносин», «Право міжнародних організацій», «Право міжнародних договорів», «Україна – суб'єкт міжнародного права».

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1. ПОНЯТТЯ, ПРИРОДА ТА ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Поняття та сутність сучасного міжнародного права.

Об'єктивна необхідність існування міжнародного публічного права.

Характерні особливості міжнародного права (у порівнянні з національним правом).

Природа юридично обов'язкової сили міжнародного права.

Функції міжнародного права.

Міжнародне право, зовнішня політика і дипломатія.

Міжнародне право та інші регулятори суспільних відносин.

Міжнародне публічне право та міжнародне приватне право.

Наука міжнародного права в Україні

Тема 2. ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ТА ЙОГО НАУКИ

Періодизація історії міжнародного права

Походження міжнародного права.

Міжнародне право докласичного періоду

Формування міжнародно-правових шкіл

Класичне міжнародне право.

Регіональні напрями розвитку міжнародно-правових вчень.

Історія науки міжнародного права в Україні та її сучасний стан.

Тема 3. СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Поняття суб'єктів міжнародного права

Види суб'єктів міжнародного права

Держави як суб'єкт міжнародного права. Поняття, ознаки та види держав.

Суверенітет як основа правосуб'єктності держави. Суб'єкти федеративних держав, автономії та адміністративно-територіальні утворення унітарних держав. Права та обов'язки держав.

Міжнародна правосуб'єктність міжнародної міжурядової організації

Суб'єкти *sui generis*. Державоподібні утворення. Міжнародна правосуб'єктність народів (націй), що борються за незалежність. Право на самовизначення і «Косовський прецедент». Інші суб'єкти міжнародного права.

Міжнародна правосуб'єктність міжнародних неурядових організацій.

Міжнародна правосуб'єктність транснаціональних корпорацій (ТНК).
Міжнародна правосуб'єктність фізичних та юридичних осіб.

Тема 4. ВИЗНАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття та природа визнання.

Визнання держав. Теорії визнання.

Вимоги щодо визнання міжнародної правосуб'єктності нових держав.

Визнання урядів. Доктрина Тобара. Доктрина Естради.

Інші види визнання.

Форми визнання.

Засоби та типи визнання.

Тема 5. ПРАВОНАСТУПНИЦТВО ДЕРЖАВ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття правонаступництва держав. Об'єкти правонаступництва.

Пра правонаступництва держав щодо договорів.

Пра правонаступництва держав щодо державної власності.

Пра правонаступництва держав щодо державних архівів.

Пра правонаступництва держав щодо державних боргів

Пра правонаступництва держав щодо членства в міжнародних організаціях.

Пра правонаступництва України у зв'язку з припиненням існування СРСР.

Тема 6. ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Поняття і види джерел в міжнародного права.

Міжнародні договори.

Міжнародно-правовий звичай.

Загальні принципи права, що визнаються цивілізованими націями.

Судові рішення.

Доктрина.

Односторонні акти суб'єктів міжнародного права.

Резолюції міжнародних міжурядових організацій.

Тема 7. СИСТЕМА І СТРУКТУРА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.

Поняття системи і структури міжнародного права.
Основні елементи системи міжнародного права.
Тенденції розвитку системи міжнародного права.
Поняття та сутність проблеми фрагментації міжнародного права.
Міжнародно-правове регулювання як вид соціального управління.
Система та процес міжнародно-правового регулювання.
Стадії процесу міжнародно-правового регулювання.

Тема 8. НОРМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Поняття, характерні риси та особливості норм міжнародного права.
Види та класифікація норм міжнародного права.
Ієрархія норм міжнародного права.
Кодифікація міжнародного права.
Концепція «м'якого права» (soft law) у міжнародному праві.
Взаємодія норм міжнародного права з нормами інших соціальних систем.

Тема 9. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Поняття та юридична природа основних принципів міжнародного права.
Функції основних принципів міжнародного права
Універсальні принципи міжнародного права
Принцип суверенної рівності держав.
Принцип сумлінного виконання державами прийнятих на себе зобов'язань.
Принцип розв'язання міжнародних спорів мирними засобами.
Принцип утримання від загрози силою чи її застосування.
Принцип рівноправності і самовизначення народів.
Принцип співробітництва держав.
Принцип невтручання у справи, що належать до внутрішньої компетенції будь-якої держави
Принцип непорушності кордонів
Принцип територіальної цілісності держав.

Тема 10. СПІВВІДНОШЕННЯ ТА ВЗАЄМОДІЯ МІЖНАРОДНОГО І ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНОГО ПРАВА

Проблеми взаємодії між міжнародного та внутрішньодержавного права.
Теорії співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.
Концепції узгодження міжнародних і національних правових норм.
Конституційне право держав щодо співвідношення міжнародного і

національного права.

Міжнародне право у правовій системі України.

Тема 11. МІЖНАРОДНА ПРАВОСВІДОМІСТЬ ТА МІЖНАРОДНИЙ ПРАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС

Поняття міжнародної правосвідомості.

Чинники формування міжнародної правосвідомості.

Міжнародні економічні відносини як фактор міжнародної правосвідомості.

Принципи і процес міжнародної правотворчості.

Роль міжнародних організацій у міжнародній правотворчості.

Неформальні чинники міжнародної правотворчості.

Тема 12. РЕАЛІЗАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Поняття та правові засади реалізації норм міжнародного права.

Зміст реалізації норм міжнародного права.

Засоби та форми реалізації норм міжнародного права.

Міжнародно-правовий механізм реалізації норм міжнародного права.

Внутрішньодержавний механізм реалізації норм міжнародного права.

Тема 13. МИРНЕ ВИРІШЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СПОРІВ.

Поняття та види міжнародних спорів.

Роль і значення безпосередніх переговорів.

Добрі послуги і посередництво.

Слідчі та узгоджувальні комісії.

Міжнародна третейська (арбітражна) процедура.

Роль міжнародних судових органів у вирішенні міжнародних спорів.

Міжнародні організації і мирне вирішення спорів.

Тема 14. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВ ТА МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Поняття, підстави та ознаки міжнародно-правової відповідальності

Відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння.

Поняття міжнародно-протиправного діяння держави

Класифікація міжнародних правопорушень

Суб'єкти міжнародної відповідальності і види міжнародно-протиправних

діянь.

Види і форми міжнародно-правової відповідальності держав.

Обставини, що виключають відповідальність держав.

Відповідальність держави за шкідливі наслідки правомірної діяльності.

Відповідальність міжнародних організацій.

Тема 15. САНКЦІЇ ТА КОНТРЗАХОДИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Поняття та особливості міжнародно-правових санкцій.

Міжнародно-правові санкції в системі колективної безпеки ООН.

Міжнародно-правові санкції за межами системи колективної безпеки ООН.

Контрзаходи, сфера дії, підстави застосування.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 16. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ.

Виникнення та розвиток права міжнародних договорів.

Правоздатність укладати міжнародні договори.

Стадії укладення міжнародних договорів. Договірна ініціатива. Визнання повноважень. Узгодження і прийняття тексту міжнародного договору. Встановлення автентичності тексту міжнародного договору. Надання згоди на обов'язковість міжнародного договору.

Міжнародна реєстрація міжнародного договору.

Чинність міжнародного договору.

Застереження до міжнародного договору.

Тлумачення міжнародних договорів.

Мови міжнародного договору.

Недійсність міжнародного договору. Припинення та зупинення дії міжнародного договору.

Імплементация міжнародно-правових зобов'язань України у сфері міжнародних договорів у внутрішньодержавне законодавство України.

Тема 17. НАСЕЛЕННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Міжнародна юрисдикція стосовно населення і фізичних осіб.

Міжнародно-правові питання громадянства. Особливості інституту громадянства ЄС.

Регулювання питань громадянства в Україні.

Міжнародно-правовий і внутрішньодержавний статус іноземців, осіб із

подвійним громадянством та осіб без громадянства.

Правовий статус біженців, вимушених переселенців та переміщених осіб.
Право притулку.

Тема 18. ТЕРИТОРІЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.

Поняття і види територій у міжнародному праві.

Поняття територіального верховенства. Юридична природа та склад державної території. Способи набуття та зміни державної території.

Поняття, види та правовий режим державних кордонів.

Міжнародні ріки.

Територіальні спори

Без'ядерні зони.

Правовий статус Арктики та Антарктики

Тема 19. МІЖНАРОДНЕ МОРСЬКЕ ПРАВО

Поняття, джерела та принципи міжнародного морського права.

Делімітація морських просторів.

Внутрішні морські води. Територіальне море. Архіпелажні води.
Прилегла зона.

Виключна економічна зона. Континентальний шельф.

Відкрите море. Міжнародний район морського дна.

Міжнародні протоки та канали.

Інституційний механізм міжнародного морського права.

Міжнародна морська організація.

Міжнародний трибунал із морського права.

Комісія з кордонів континентального шельфу.

Міжнародний орган із морського дна.

Міжнародний морський комітет.

Міжнародна палата судноплавства.

Тема 20. МІЖНАРОДНЕ ПОВІТРЯНЕ ПРАВО

Поняття, джерела та принципи міжнародного повітряного права.

Міжнародні авіаційні організації.

Правовий статус та режим використання повітряного простору.

Правовий статус повітряного судна та його екіпажу.

Правове регулювання міжнародних авіаперевезень

Конвенційні моделі відповідальності авіаперевізників та експлуатантів

повітряних суден.

Співробітництво держав у боротьбі з незаконними втручаннями в діяльність цивільної авіації.

Тема 21. МІЖНАРОДНЕ КОСМІЧНЕ ПРАВО

Поняття, джерела та принципи міжнародного космічного права..

Міжнародні космічні організації.

Правовий режим космічного простору.

Правовий статус космічних апаратів та космонавтів.

Інститут відповідальності у міжнародному космічному праві.

Проблема техногенного забруднення космічного простору.

Тема 22. ПРАВО ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН

Поняття і система права зовнішніх зносин.

Органи зовнішніх зносин.

Дипломатичне право. Дипломатичне представництво. Початок і припинення дипломатичної місії. Структура і персонал дипломатичного представництва. Функції дипломатичних представництв і засоби їх здійснення. Дипломатичні привілеї та імунітети.

Консульське право. Встановлення консульських відносин і заснування консульських установ. Початок і закінчення консульської місії. Структура і персонал консульських установ. Функції консульських установ і консулів та засоби їх здійснення. Консульські привілеї та імунітети.

Право спеціальних місій. Спеціальні місії. Відрядження і функціонування спеціальних місій. Функції спеціальної місії. Кількісний склад спеціальної місії. Привілеї та імунітети спеціальних місій та їх персоналу.

Дипломатичне право міжнародних організацій. Діяльності держав у їхніх відносинах з міжнародними організаціями і у рамках міжнародних конференцій. Функції постійних представництв. Функції місії постійних спостерігачів. Склад постійного представництва. Закінчення місії.

Тема 23. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Поняття права міжнародних організацій.

Джерела права міжнародних організацій.

Принципи права міжнародних організацій.

Класифікація міжнародних організацій.

Правова природа міжнародних організацій.
Компетенція міжнародних організацій.
Органи міжнародних організацій.
Організація Об'єднаних Націй та її спеціалізовані установи.
Регіональні міжнародні організації.
Міжнародні конференції.
Особливості функціонування міжнародних неурядових організацій.

Тема 24. ПРАВО МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

Поняття, предмет та джерела права міжнародної безпеки.
Міжнародно-правові засади універсальної (загальної) та регіональних систем колективної безпеки.
Міжнародно-правове регулювання роззброєння та скорочення озброєнь.
Види законного застосування сили в сучасному міжнародному праві.

Тема 25. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ПРАВ ЛЮДИНИ

Поняття, джерела та принципи міжнародного права прав людини.
Фізична особа як дестинатор міжнародного права прав людини.
Поняття, природа та класифікація прав людини. Три «покоління» прав людини.
Система органів ООН захисту прав людини й основних свобод. Основні універсальні міжнародні акти із захисту прав людини.
Загальна декларація прав людини 1948 р.
Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. та два Факультативні протоколи 1966 р., 1989 р. Міжнародний пакт про екологічні, соціальні і культурні права людини 1966 р. та Факультативний протокол 2008 р.
Регіональні системи міжнародного захисту прав людини.
Європейська система захисту прав людини. Практика Європейського суду з прав людини.
Захист прав осіб, що належать до національних та мовних меншин.
Універсальний захист прав осіб, які належать до меншин. Європейська система захисту прав національних і мовних меншин. Захист прав корінних народів.
Універсальність прав людини та культурний релятивізм.

Тема 26. МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

Поняття міжнародного гуманітарного права.

Історичний розвиток міжнародного гуманітарного права.

Джерела міжнародного гуманітарного права.

Принципи міжнародного гуманітарного права.

Сфера застосування міжнародного гуманітарного права.

Правовий статус окремих категорій осіб у міжнародному гуманітарному праві.

Основні засади ведення воєнних дій.

Імплементация норм міжнародного гуманітарного права.

Класифікація збройного конфлікту на території України (від 2014 р.).

Тема 27. МІЖНАРОДНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Становлення міжнародного кримінального права.

Поняття та джерела міжнародного кримінального права.

Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом.

Міжнародні кримінальні судові установи.

Основи транснаціонального кримінального права.

Тема 28. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Поняття та джерела міжнародного права навколишнього середовища.

Принципи міжнародного права навколишнього середовища.

Інституційний механізм міжнародного права навколишнього середовища.

Міжнародно-правове регулювання поведінки з небезпечними речовинами, охорона природних об'єктів та середовищ існування.

Тема 29. МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО

Поняття, джерела і принципи міжнародного економічного права.

Міжнародне торговельне право і право Світової організації торгівлі.

Міжнародне інвестиційне право.

Міжнародне фінансове право.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/ п	ТЕМА	Кількість годин			
		Лекції	Семіна рські заняття	Самост ійна робота	Разо м
Змістовний модуль 1					
1.	Тема 1. Поняття, природа та характерні особливості міжнародного публічного права	2	4		
1.	Тема 2. Історія міжнародного права та його науки	0	0		
1.	Тема 3. Суб'єкти міжнародного права	2	4		
1.	Тема 4. Визнання в міжнародному праві	1	2		
1.	Тема 5. Правонаступництво держав у міжнародному праві	1	2		
1.	Тема 6. Джерела міжнародного права	2	2		
1.	Тема 7. Система і структура міжнародного права. Міжнародно-правове регулювання міжнародних відносин.	0	2		
1.	Тема 8. Норми міжнародного права	1	2		
1.	Тема 9. Основні принципи міжнародного права	1	2		
1.	Тема 10. Співвідношення та взаємодія міжнародного і внутрішньодержавного права	1	2		
1.	Тема 11. Міжнародна правосвідомість та міжнародний правотворчий процес	1	2		
1.	Тема 12. Реалізація норм міжнародного права	2	2		
1.	Тема 13. Мирне вирішення міжнародних спорів.	0	2		
1.	Тема 14. Відповідальність держав та міжнародних організацій	1	2		
1.	Тема 15. Санкції та контрзаходи в міжнародному праві	1	2		
	Всього за семестр	16	32		
Змістовний модуль 2					
1.	Тема 16. Право міжнародних договорів.	2	2		
1.	Тема 17. Населення в міжнародному праві	0	2		

1.	Тема 18. Територія в міжнародному праві.	1	2		
1.	Тема 19. Міжнародне морське право	1	2		
1.	Тема 20. Міжнародне повітряне право	0	2		
1.	Тема 21. Міжнародне космічне право	0	2		
1.	Тема 22. Право зовнішніх зносин	2			
1.	Тема 23. Право міжнародних організацій	2	2		
1.	Тема 24. Право міжнародної безпеки	2	2		
1.	Тема 25. Міжнародне право прав людини	2	2		
1.	Тема 26. Міжнародне гуманітарне право	2	2		
1.	Тема 27. Міжнародне кримінальне право	0	2		
1.	Тема 28. Міжнародне право навколишнього середовища	2	2		
1.	Тема 29. Міжнародне економічне право	0	2		
	Всього за семестр	16	32		
	Всього	32	64		

5. Плани семінарських занять

Тема 1. ПОНЯТТЯ, ПРИРОДА ТА ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНОГО ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Заняття 1.

1. Поняття та сутність сучасного міжнародного права
2. Об'єктивна необхідність існування міжнародного публічного права
3. Характерні особливості міжнародного права (у порівнянні з національним правом)
4. Природа юридично обов'язкової сили міжнародного права

Заняття 2.

1. Функції міжнародного права
2. Міжнародне право, зовнішня політика і дипломатія.
3. Міжнародне право та інші регулятори суспільних відносин.
4. Міжнародне публічне право та міжнародне приватне право.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

*Спеціальна література.*4, 11-13, 44, 47, 83

Інтернет-ресурси. 2

Тема 2. ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ТА ЙОГО НАУКИ (на самостійне вивчення)

- 1.Періодизація історії міжнародного права
- 2.Походження міжнародного права.
- 3.Міжнародне право докласичного періоду
4. Формування міжнародно-правових шкіл
- 5.Класичне міжнародне право.
6. Регіональні напрями розвитку міжнародно-правових вчень.
7. Історія науки міжнародного права в Україні та її сучасний стан.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

*Спеціальна література.*4, 11-13, 44, 47, 48, 83, 155, 158, 176, 179

Інтернет-ресурси. 2

Тема 3. СУБ'ЄКТИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Заняття 1

1. Поняття суб'єктів міжнародного права
2. Види суб'єктів міжнародного права
3. Держави як суб'єкт міжнародного права
  - 3.1. Поняття, ознаки та види держава.
  - 3.2.Суверенітет як основа правосуб'єктності держави.
  - 3.3.Суб'єкти федеративних держав, автономії та адміністративно-територіальні утворення унітарних держав.
  - 3.4. Права та обов'язки держав.

Заняття 2.

1. Міжнародна правосуб'єктність міжнародної міжурядової організації
2. Суб'єкти sui generis

- 2.1 Державоподібні утворення
- 2.2 Міжнародна правосуб'єктність народів (націй), що борються за незалежність. Право на самовизначення і «Косовський прецедент»
- 2.3 Інші суб'єкти міжнародного права.
3. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних неурядових організацій.
4. Міжнародна правосуб'єктність транснаціональних корпорацій (ТНК).
5. Міжнародна правосуб'єктність фізичних та юридичних осіб

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література.11, 67, 71, 117, 118, 167

Інтернет-ресурси. 1, 2

Тема 4. ВИЗНАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

1. Поняття та природа визнання.
2. Визнання держав. Теорії визнання.
3. Вимоги щодо визнання міжнародної правосуб'єктності нових держав.
4. Визнання урядів. Доктрина Тобара. Доктрина Естради.
5. Інші види визнання.
6. Форми визнання.
7. Засоби та типи визнання.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література.108

Інтернет-ресурси. 1

Тема 5. ПРАВОНАСТУПНИЦТВО ДЕРЖАВ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

1. Поняття правонаступництва держав. Об'єкти правонаступництва.
2. правонаступництво держав щодо договорів.
3. правонаступництво держав щодо державної власності
4. правонаступництво держав щодо державних архівів...
5. правонаступництво держав щодо державних боргів
6. правонаступництво держав щодо членства в міжнародних організаціях.
7. правонаступництво України у зв'язку з припиненням існування СРСР.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 9, 10, , 30, 62, 82, 86

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література.77, 87-89

Інтернет-ресурси. 2

Тема 6. ДЖЕРЕЛА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

1. Поняття і види джерел в міжнародного права.
2. Міжнародні договори.
3. Міжнародно-правовий звичай.
4. Загальні принципи права, що визнаються цивілізованими націями.
5. Судові рішення.
6. Доктрина.
7. Односторонні акти суб'єктів міжнародного права.
8. Резолюції міжнародних міждержавних організацій.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 7, 8, 72, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література.51, 52, 53, 54, 61, 64, 96, 135, 137, 178,

Інтернет-ресурси. 2

Тема 7. СИСТЕМА І СТРУКТУРА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.

1. Поняття системи і структури міжнародного права.
2. Основні елементи системи міжнародного права.
3. Тенденції розвитку системи міжнародного права.
4. Поняття та сутність проблеми фрагментації міжнародного права
5. Міжнародно-правове регулювання як вид соціального управління
6. Система та процес міжнародно-правового регулювання
7. Стадії процесу міжнародно-правового регулювання

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література.

Інтернет-ресурси. 2

Тема 8 НОРМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

1. Поняття, характерні риси та особливості норм міжнародного права.
2. Види та класифікація норм міжнародного права
3. Ієрархія норм міжнародного права.
4. Кодифікація міжнародного права
5. Концепція «м'якого права» (soft law) у міжнародному праві
6. Взаємодія норм міжнародного права з нормами інших соціальних систем.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 7, 8, 72, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література.51, 52, 53, 54, 61, 64, 96, 135, 137, 178,

Інтернет-ресурси. 2

ТЕМА 9. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

1. Поняття та юридична природа основних принципів міжнародного права.
2. Функції основних принципів міжнародного права
3. Універсальні принципи міжнародного права
4. Принцип суверенної рівності держав.
5. Принцип сумлінного виконання державами прийнятих на себе зобов'язань.
6. Принцип розв'язання міжнародних спорів мирними засобами
7. Принцип утримання від загрози силою чи її застосування
8. Принцип рівноправності і самовизначення народів.
9. Принцип співробітництва держав.
10. Принцип невтручання у справи, що належать до внутрішньої компетенції будь-якої держави
11. Принцип непорушності кордонів
12. Принцип територіальної цілісності держав.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 13, 14 ,28, 62, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 127, 128, 153, 161

Інтернет-ресурси. 2

Тема 10. СПІВВІДНОШЕННЯ ТА ВЗАЄМОДІЯ МІЖНАРОДНОГО І ВНУТРІШНЬОДЕРЖАВНОГО ПРАВА

1. Проблеми взаємодії між міжнародного та внутрішньодержавного права
2. Теорії співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права
3. Концепції узгодження міжнародних і національних правових норм.
4. Конституційне право держав щодо співвідношення міжнародного і національного права
5. Міжнародне право у правовій системі України

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 62, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література

Інтернет-ресурси. 2

Тема 11. МІЖНАРОДНА ПРАВОСВІДОМІСТЬ ТА МІЖНАРОДНИЙ ПРАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС

Поняття міжнародної правосвідомості.

Чинники формування міжнародної правосвідомості

Міжнародні економічні відносини як фактор міжнародної правосвідомості.

Принципи і процес міжнародної правотворчості

Роль міжнародних організацій у міжнародній правотворчості

Неформальні чинники міжнародної правотворчості

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 93, 157

Інтернет-ресурси. 2

Тема 12. РЕАЛІЗАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

1. Поняття та правові засади реалізації норм міжнародного права.

2. Зміст реалізації норм міжнародного права.

3. Засоби та форми реалізації норм міжнародного права.

4. Міжнародно-правовий механізм реалізації норм міжнародного права.

5. Внутрішньодержавний механізм реалізації норм міжнародного права.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:
Спеціальна література 21, 98, 143, 144
Інтернет-ресурси. 2

Тема 13. Мирне вирішення міжнародних спорів.

1. Поняття та види міжнародних спорів.
2. Роль і значення безпосередніх переговорів.
3. Добрі послуги і посередництво.
4. Слідчі та узгоджувальні комісії.
5. Міжнародна третейська (арбітражна) процедура.
6. Роль міжнародних судових органів у вирішенні міжнародних спорів.
7. Міжнародні організації і мирне вирішення спорів.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 11, 12, 13, 14, 23, 37, 63, 69, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 25

Інтернет-ресурси.2

Тема 14. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВ ТА МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

1. Поняття, підстави та ознаки міжнародно-правової відповідальності
2. Відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння .
3. Поняття міжнародно-протиправного діяння держави
4. Класифікація міжнародних правопорушень
5. Суб'єкти міжнародної відповідальності і види міжнародно-протиправних діянь.
6. Види і форми міжнародно-правової відповідальності держав.
7. Обставини, що виключають відповідальність держав.
8. Відповідальність держави за шкідливі наслідки правомірної діяльності.
9. Відповідальність міжнародних організацій

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 62, 75,76, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 19, 30, 31, 55,

Інтернет-ресурси. 2

Тема 15. САНКЦІЇ ТА КОНТРЗАХОДИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

1. Поняття та особливості міжнародно-правових санкцій.
2. Міжнародно-правові санкції в системі колективної безпеки ООН.
3. Міжнародно-правові санкції за межами системи колективної безпеки ООН.
4. Контрзаходи, сфера дії, підстави застосування Рекомендована література.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 62, 75,76, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 19, 30, 31, 55, 56

Інтернет-ресурси.1, 2

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2

Тема 16. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ

1. Поняття та джерела права міжнародних договорів.
2. Класифікація та види міжнародних договорів.
3. Укладення міжнародних договорів.
4. Форма та структура міжнародного договору. Депозитарій.
5. Дія і дійсність міжнародних договорів.
6. Застереження та тлумачення міжнародних договорів.
7. Припинення та призупинення дії міжнародних договорів.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 7, 8 62, 72 73,

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 79, 97, 107, 136, 146, 166, 168, 169.

Інтернет-ресурси. 2

Тема 17. НАСЕЛЕННЯ У МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

1. Поняття населення у міжнародному праві.
2. Міжнародно-правові питання громадянства.
3. Правовий статус іноземців, апатридів та біпатридів.
4. Правовий статус біженців та внутрішньо переміщених осіб.
5. Право притулку.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 15, 31, 36, 56, 58, 59 62, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 34, 36, 46, 80, 114

Інтернет-ресурси. 2

Тема 18. ТЕРИТОРІЯ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.

1. Поняття і види території у міжнародному праві.
2. Державна територія, її склад. Способи набуття та зміни.
3. Поняття, види та правовий режим державних кордонів.
4. Правовий режим міжнародних річок, проток та каналів.
5. Міжнародно-правовий режим полярних просторів.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 17, 20, 22, 33, 54, 55, 61, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 5, 38, 60, 100, 121, 122

Інтернет-ресурси. 2

Тема 19. МІЖНАРОДНЕ МОРСЬКЕ ПРАВО

1. Кодифікація міжнародного морського права.
2. Морські простори, що знаходяться під суверенітетом та юрисдикцією прибережної держави
3. Міжнародно-правовий режим відкритого моря.
4. Інші морські простори. Міжнародні протоки та канали.
5. Міжнародний інституційний механізм у галузі мореплавства та експлуатації морських просторів Світового океану. Міжнародні протоки та канали.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 32, 46, 55, 60, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 5, 38, 39, 66, 67, 74, 124, 132

Інтернет-ресурси. 2

Тема 20. МІЖНАРОДНЕ ПОВІТРЯНЕ ПРАВО

1. Поняття, джерела та принципи міжнародного повітряного права.
2. Правове регулювання міжнародних авіап перевезень
3. Правовий статус та режим використання повітряного простору.
4. Правовий статус повітряного судна та його екіпажу.
5. Співробітництво держав у боротьбі з незаконними втручаннями в діяльність цивільної авіації.
6. Міжнародні авіаційні організації.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство 38, 48, 68, 71, 82, 84

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 24, 104, 162, 175

Інтернет-ресурси. 2

s.

Тема 21. МІЖНАРОДНЕ КОСМІЧНЕ ПРАВО

1. Поняття, джерела та принципи міжнародного космічного права.
2. Міжнародні космічні організації.
3. Правовий режим космічного простору.
4. Правовий статус космічних апаратів та космонавтів.
5. Відповідальність у міжнародному космічному праві.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство 21, 47, 53, 85, 88

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 62, 63, 133, 139

Інтернет-ресурси. 2

Тема 22. ПРАВО ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН

1. Поняття права зовнішніх зносин та система органів зовнішніх зносин держави.
2. Правовий статус та функції дипломатичних представництв.
3. Правовий статус та функції консульських установ.
4. Право спеціальних місій.
5. Дипломатичне право міжнародних організацій.
6. Правовий статус постійних представництв держав при міжнародних організаціях.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство 4, 5, 6,7, 9, 34, 35, 52, 57, 80, 90, 91

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 9, 26, 28, 29, 58, 73, 91, 99, 109, 129, 148, 159,

Інтернет-ресурси. 2

Тема 23. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

1. Поняття, джерела та принципи права міжнародних організацій.
2. Поняття та класифікація міжнародних організацій.
3. Правова природа міжнародних організацій.
4. Компетенція міжнародних організацій. Органи міжнародних організацій.
5. Організація Об'єднаних Націй та її спеціалізовані установи.
6. Регіональні міжнародні організації.
7. Міжнародні конференції.
8. Особливості функціонування міжнародних неурядових організацій.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство 4,5, 7, 28, 70, 82,
83

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 23, 40, 45, 115, 154, 164,

Інтернет-ресурси. 2

Тема 24. ПРАВО МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ

1. Поняття, предмет та джерела права міжнародної безпеки.
2. Протиправне та правомірне застосування сили.
3. Міжнародно-правові засади універсальної (загальної) та регіональних систем колективної безпеки.
4. Без'ядерні зони.
5. Право регулювання роззброєння та обмеження озброєнь.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство 18, 19, 29, 64, 70, 82

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 35, 42, 55, 103, 112, 116, 123, 124, 130

Інтернет-ресурси. 2

Тема 25. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ПРАВ ЛЮДИНИ

1. Становлення, поняття та зміст міжнародно-правового захисту прав людини.
2. Джерела міжнародного права прав людини.
3. Класифікація основних прав та свобод людини.
4. Універсальна система захисту прав людини.
5. Регіональні системи міжнародного захисту прав людини

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство 1, 2, 27, 44, 66, 67, 82,

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 1, 10, 20, 27, 37, 50, 69, 70, 71, 72, 81, 85, 89, 101, 104,

Інтернет-ресурси. 2

Тема 26. МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

1. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права
2. Поняття збройного конфлікту та його види. Агресія у міжнародному праві.
3. Учасники збройних конфліктів.
4. Міжнародно-правовий захист жертв війни.
5. Засоби та методи ведення воєнних дій.
6. Право неміжнародних збройних конфліктів.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство 24, 25., 41, 42,

49, 50, 52, 62,

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 2, 8, 15, 49, 69, 70, 71, 72, 76, 101, 102, 106, 125, 134,

Інтернет-ресурси. 2

Тема 27. МІЖНАРОДНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

1. Поняття міжнародного кримінального права.
2. Поняття, види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві.
3. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом.
4. Міжнародні кримінальні судові установи.
5. Форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
6. Юридична допомога та екстрадиція.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство 16, 43, 74, 78, 79, 81, 84,

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 3, 18, 32, 33, 41, 57, 75, 82, 84, 86, 94, 95, 113, 119, 126, 131, 141, 142, 144

Інтернет-ресурси 2

Тема 28. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

1. Поняття та джерела міжнародного права навколишнього середовища.
2. Принципи міжнародного права навколишнього середовища.
3. Інституційний механізм міжнародного права навколишнього середовища.
4. Міжнародно-правове регулювання поведінки з небезпечними речовинами, охорона природних об'єктів та середовищ існування.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 43, 65, 140, 156, 160, 171, 177,

Інтернет-ресурси 2

Тема 29. МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО

1. Поняття, джерела і принципи міжнародного економічного права.
2. Міжнародне торговельне право і право Світової організації торгівлі.
3. Міжнародне інвестиційне право.
4. Міжнародне фінансове право.

Рекомендована джерела :

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство

Наукова література: 1-13

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література 92, 110, 152, 177

Інтернет-ресурси 2

6. Питання для самоконтролю

1. Поняття та зміст міжнародного права.
2. Функції міжнародного права.
3. Система сучасного міжнародного права.
4. Природа юридично обов'язкової сили міжнародного права
5. Теорії співвідношення міжнародного права з національним правом.
6. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право.
7. Міжнародне право та політика.
8. Міжнародне право та мораль.
9. Міжнародне право та релігія.
10. Поняття та особливості основних принципів міжнародного права.
11. Принцип суверенної рівності держав.
12. Принцип невтручання у внутрішні справи.
13. Принцип незастосування сили чи погрози силою.
14. Принцип мирного вирішення міжнародних спорів.
15. Принцип рівноправності та самовизначення народів.

16. Принцип співробітництва.
17. Принцип добросовісного виконання зобов'язань за міжнародним правом.
18. Принцип територіальної цілісності держав.
19. Принцип непорушності державних кордонів.
20. Принцип поваги до прав людини та основних свобод.
21. Поняття та види джерел міжнародного права.
22. Міжнародний договір, як основне джерело міжнародного права.
23. Міжнародно-правовий звичай.
24. Загальні принципи права, як джерело міжнародного права.
25. Рішення міжнародних судів, як допоміжне джерело міжнародного права.
26. Наукова доктрина, як допоміжне джерело міжнародного права.
27. Роль рішень міжнародних організацій у створення міжнародно-правових норм.
28. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного права.
29. Поняття і види суб'єктів міжнародного права.
30. Держава, як суб'єкт міжнародного права.
31. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій.
32. Державоподібні утворення, як суб'єкти міжнародного права.
33. Міжнародна правосуб'єктність народів, які борються за самовизначення.
34. Проблема правосуб'єктності фізичних та юридичних осіб.
35. Поняття, форми та види визнання у міжнародному праві.
36. Визнання держав.
37. Визнання урядів та інші види визнання.
38. Поняття правонаступництва та його підстави.
39. Правонаступництво стосовно міжнародних договорів.
40. Правонаступництво стосовно державної власності, архівів та боргів.
41. Поняття і види території у міжнародному праві.
42. Державна територія, її склад.
43. Способи набуття та зміни території у міжнародному праві.
44. Поняття, види та правовий режим державних кордонів.
45. Правовий режим міжнародних річок, проток та каналів.
46. Міжнародно-правовий режим Арктики.
47. Міжнародно-правовий режим Антарктики.
48. Поняття населення у міжнародному праві.
49. Міжнародно-правові питання громадянства.
50. Правовий статус іноземців, апатридів та біпатридів.
51. Правовий статус біженців.
52. Правовий статус внутрішньо-переміщених осіб.
53. Поняття та види міжнародних спорів.

54. Роль і значення безпосередніх переговорів.
55. Добрі послуги і посередництво.
56. Слідчі та узгоджувальні комісії.
57. Міжнародні третейська (арбітражна) процедура.
58. Роль міжнародних судових органів у вирішенні міжнародних спорів.
59. Поняття та кодифікація права міжнародних договорів.
60. Поняття та види міжнародних договорів.
61. Стадії укладення міжнародних договорів.
62. Депозитарій міжнародного договору.
63. Форма та структура міжнародного договору.
64. Дія міжнародних договорів у часі та просторі.
65. Підстави недійсності міжнародних договорів.
66. Застереження до міжнародних договорів.
67. Припинення та призупинення дії міжнародних договорів.
68. Поняття права зовнішніх зносин та система органів зовнішніх зносин держави.
69. Правовий статус та функції дипломатичних представництв.
70. Передумови та порядок призначення глави дипломатичного представництва.
71. Структура та персонал дипломатичного представництва.
72. Дипломатичний корпус.
73. Дипломатичні привілеї та імунітети.
74. Правовий статус та функції консульських установ.
75. Порядок призначення глави консульської установи. Консульський округ.
76. Консульські привілеї та імунітети.
77. Міжнародно-правові основи організації та діяльності спеціальних дипломатичних місій.
78. Початок та закінчення функцій спеціальної місії.
79. Привілеї та імунітети спеціальних дипломатичних місій.
80. Правовий статус постійних представництв держав при міжнародній організації
81. Делегації та місії спостерігачі держав на міжнародних конференціях.
82. Поняття, ознаки та юридична природа міжнародної міжурядової організації (ММО).
83. Компетенції, функції та структура ММО.
84. Порядок прийняття актів ММУ.
85. Організація Об'єднаних Націй та її спеціалізовані установи.
86. Загальна характеристика, структура та функції регіональних міжнародних організацій (Рада Європи, ОБСЄ, НАТО, Ліга Арабських держав, Африканський Союз).

87. Кодифікація міжнародного морського права.
88. Правовий статус внутрішніх вод та територіального моря
89. Правовий статус прилеглої зони, виключної економічної зони та континентального шельфу.
90. Міжнародно-правовий режим відкритого моря.
91. Правовий режим дна морів та океанів та його надр.
92. Міжнародний інституційний механізм у галузі мореплавства та використання морських просторів.
93. Поняття та зміст міжнародно-правового захисту прав людини.
94. Джерела міжнародного права прав людини.
95. Класифікація основних прав та свобод людини.
96. Механізм контролю за дотриманням прав людини на універсальному рівні.
97. Європейський механізм захисту прав людини.
98. Поняття права міжнародної безпеки.
99. Протиправне та правомірне застосування сили.
100. Універсальні та регіональні системи колективної безпеки.
101. Без'ядерні зони.
102. Право регулювання роззброєння та обмеження озброєнь.
103. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права.
104. Поняття агресії у міжнародному праві.
105. Поняття збройного конфлікту та його види.
106. Учасники збройних конфліктів.
107. Міжнародно-правовий захист жертв війни.
108. Засоби та методи ведення воєнних дій.
109. Право неміжнародних збройних конфліктів.
110. Поняття міжнародного кримінального права.
111. Поняття, види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві.
112. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом.
113. Міжнародні кримінальні судові установи.
114. Форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
115. Юридична допомога та екстрадиція.

7. Методи навчання

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;

- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);

- а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, обговорення, дослідницькі проекти, підготовка та презентація індивідуальної роботи.

8. Методи контролю

Поточний контроль:

- усне опитування; перевірка тестових завдань; перевірка модульних завдань;
- перевірка письмових (індивідуальних, практичних) робіт, конспектів.

Підсумковий контроль: залік

9. Розподіл балів, що присвоюються студенту

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає: контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на семінарських заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань. Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи з наданої викладачем тематики з подальшою його презентацією.

При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний дотримуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату.

При вивченні курсу студент може набрати максимум 100 балів. Максимальна кількість балів за усі види роботи студента, описані у таблиці.

Модуль 1		Модуль 2		Іспит
Поточна успішність	Тестовий контроль	Поточна успішність	Тестовий контроль	
15 Усні відповіді	10 Тести	15 Усні відповіді на заняттях.	10 Тести	50

на заняттях. (макс. 2 балів за заняття)	(кожне питання оцінюється в 1 бал)	(макс. 2 балів за заняття)	(кожне питання оцінюється в 1 бал)	
---	------------------------------------	----------------------------	------------------------------------	--

10. Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		
0-50			Незадовільно	Незараховано

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні міжнародно-правових актів, національного законодавства, судової практики, наукової та спеціальної літератури. Виконав усі індивідуальні завдання.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні предмету. Виконав усі індивідуальні завдання.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах. Виконав усі індивідуальні завдання.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу. Виконав не усі індивідуальні завдання.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентіві, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання або взагалі нічого не зробив.

11. Рекомендована джерела

Базові (основні) джерела:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство:

1. African Charter on Human and Peoples' Rights. Concluded at Nairobi on 27 June 1981 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%201520/volume-1520-I-26363-English.pdf>
2. American Convention on Human Rights (Signed at the Inter-American Specialized Conference on Human Rights, San Josi, Costa Rica, 22 November 1969) [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.hrcr.org/docs/American_Convention/oashr.html
3. Helsinki Final Act. Organization for Security and Co-operation in Europe. 1 August 1975 // <https://www.osce.org/files/f/documents/5/c/39501.pdf>
4. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 р. / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. К., 2003. С. 82-93.
5. Віденська конвенція про консульські зносини від 24 квітня 1963 р. / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. К., 2003. С. 481-502.
6. Віденська конвенція про право договорів між державами і міжнародними організаціями чи між міжнародними організаціями 1986 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_a04
7. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. // http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/995_118
8. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів 1978 р. // Закони України. Міжнародні договори України.– К., 1998.– Т.14.
9. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів 1983 р. // Закони України. Міжнародні договори України. – К., 1998. – Т.14.
10. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН, 1970 р. // http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_569 .
11. Декларація про територіальний притулок від 14.12.1967 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_316

12. Декларація про територіальний притулок від 14.12.1967 р. №995_316. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_316.
13. Договір про Антарктику від 01.12.1959 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_224
14. Договір про колективну безпеку від 15.05.1992 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/997_095
15. Договір про нерозповсюдження ядерної зброї від 1 липня 1968 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_098
16. Договір про постійний нейтралітет та експлуатацію Панамського каналу від 07.09.1977. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/591_002
17. Договір про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла 1967 року // http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_480
18. Договір про Шпіцберген від 09.02.1920 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/998_112
19. Договор об отказе от войны в качестве орудия национальной политики (Париж, 27 августа 1928 года) // Сборник действующих договоров, соглашений и конвенций, заключённых СССР с иностранными государствами. — М., 1930. — В. V. — С. 5—8.
20. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів міжнародного характеру [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_200
21. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_199
22. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_015
23. Загальна декларація прав людини: Міжнародний документ ООН від 10 грудня 1948 р. Відомості Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення 10.03.2020).
24. Заключний Акт НБСЄ від 01.08.1975 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_055
25. Закон України “Про правонаступництво України” від 12 вересня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991.- № 46. – Ст. 46.

26. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08.07.2011 // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 16. ст.146. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
27. Закон України «Про виключну (морську економічну зону України)» [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/162/95-%D0%B2%D1%80>
28. Закон України «Про державний кордон України» // ВВР, 1992, N 2, ст. 5 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>
29. Закон України «Про дипломатичну службу» від 20.09.2001 №2728-III // Відомості Верховної Ради. 2002. №5. Ст. 29. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2728-14>
30. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» №2411-VI від 01.07.2010 // Відомості Верховної Ради. 2010. № 40. Ст. 527.
31. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22.09.2011 // Відомості Верховної Ради України. 2012. № 19-20. ст.179. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3773-17/page>
32. Конвенція о мирном решении международных столкновений // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_938
33. Конвенція з уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень (Варшава, 1929 р.) // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_181
34. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден 1970 р. // http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_167
35. Конвенція про відкрите море 1958 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_j20#Text
36. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13.01.1993 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_182
37. Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18.10.1907 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_222
38. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 9 грудня 1948 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text
39. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_004

40. Конвенція про захист цивільного населення під час війни [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_154
41. Конвенція про континентальний шельф 1958 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу Конвенція ООН по морському праву 1982 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_057
42. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами 1972 року http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_126
43. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію (Чикаго, 1944 р.) //Офіційний вісник України від 22.10.2004, № 40, стор. 195, стаття 2667
44. Конвенція про поводження з військовополоненими [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_153
45. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у регулярних арміях [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_151
46. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих і осіб, що потерпіли в корабельних аваріях, зі складу збройних сил на морі [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_152
47. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй від 13 лютого 1946 р. / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. К., 2003. С. 154-159.
48. Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір 1975 року // http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_253
49. Конвенція про режим проток від 20.07.1936 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_228
50. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї від 18.08.1948 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_175
51. Конвенція про скорочення безгромадянства від 30.08.1961 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_240
52. Конвенція про спеціальні місії від 8 грудня 1969 р. / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. К., 2003. С. 463-475.
53. Конвенція про статус апатридів від 28.09.1954 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_232
54. Конвенція про статус біженців від 28.07.1951 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
55. Конвенція про територіальне море і прилеглу зону 1958 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_j20#Text

56. Конвенція щодо забезпечення вільного користування Суецьким каналом від 29.10.1888 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_190
57. Конституція України від 28 червня 1996 р. // ВВРУ, 1996. №30. Ст.141. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%B0%B2%B1%80>
58. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/998_158
59. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 04.12.1989 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_103
60. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16.12.1966 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_043
61. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042
62. Монреальська конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації // http://zakon.nau.ua/doc/?code=995_165
63. Общий акт о мирном разрешении международных споров от 26 сентября 1928 г. с поправками, внесенными Генеральной Ассамблеей ООН 28 апреля 1949 г. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_f68
64. Північноатлантичний договір від 04.04.1949 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/950_008
65. Повітряний кодекс України // Відом. Верхов. Ради України. - 2011. - № 48-49. - Ст. 536.
66. Положення про Комісію міжнародного права 1947 р. // http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_a01
67. Про міжнародні договори України від 29.06.2004 // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, N 50, ст.540 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
68. Про припинення злочину апартеїду і покарання за нього: Міжнародна конвенція від 30 листопада 1973 р. Відомості Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_149
69. Проти катувань та інших жорстоких нелюдських або тих, що принижують гідність, видів поведження і покарання: Міжнародна конвенція від 10 грудня 1984 р. Відомості Верховної Ради України. [Електронний ресурс].

Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085

70. Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17.07.1998 р. №995_588. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588.

71. Розпорядження Президента України «Про затвердження положення про дипломатичне представництво України за кордоном» (від 22.10.1992 №166/92-рп) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/166/92-%P1%80%P0%BP>

72. Статут Міжнародного військового трибуналу для суду та покарання головних військових злочинців європейських країн осі від 08.08.1945 [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_201#Text

73. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду ООН від 26.06.1945. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010

74. Статут Ради Європи від 05.05.1949 [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_001

75. Токійська конвенція про правопорушення та деякі інші акти на борту повітряного судна 1963 р. // http://zakon.nau.ua/doc/?code=995_244

76. Угода про діяльність держав на Місяці та інших небесних тілах 1979 року // http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_482

77. Угода про правонаступництво щодо державних архівів колишнього СРСР 1992 р. // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/997_704

78. Угода про розподіл всієї власності колишнього СРСР за кордоном 1992 р. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/997_022

79. Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів та повернення космічних об'єктів, запущених у космічний простір 1968 року // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_483

80. Указ Президента України «Про Консульський Статут України» (від 02.04.1994 р. №127/94) [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/127/94>

81. Указ Президента України «Про нештатних (почесних) консулів України» (від 17.02.1997 р. №150/97) / Право зовнішніх зносин. Збірник документів. К., 2003. С. 758-761.

82. Указ Президента України «Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні» (від 10.06.93 р. №198/93) Право зовнішніх зносин. Збірник документів. К., 2003. С. 94-98.

Наукова література:

1. Міжнародне публічне право: підручник за ред. В. М. Репецького. - Київ: Знання, 2012. - С. 11-27.
2. Баймуротов М. О // Міжнародне публічне право. – Київ, Феникс. - 2018.
3. Міжнародне право: навч. посіб. / за ред. М. В. Буроменського. - Київ : Орінком Інтер, 2005.
4. Міжнародне право. Основи теорії: підручник /за ред. В. Г. Буткевича. - Київ, 2002.
5. Міжнародне право. Основні галузі: підручник /за ред. В. Г. Буткевича. - Київ, 2002.
6. Міжнародне публічне право. підручник у 2-х томах. Т.1: Основи теорії/ за ред. В.В. Мицика – Харків: Право, 2019.
7. Міжнародне публічне право. підручник у 2-х томах. Т.2: Основні галузі. -: підручник / за ред. В.В. Мицика – Харків: Право, 2019.
8. Гердеген М. Міжнародне право / Матіас Гердеген / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2011. – с.135-200.
9. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005.
10. Malanczuk P. Akehurst's Modern Introduction to International Law / Peter Malanczuk; Seventh revised edition , London and New York: Routledge, 2002.
11. Shaw M. N. International Law / M. N. Shaw; Sixth edition.: Cambridge University Press, 2008.

Допоміжна (додаткова) література:

Спеціальна література.

1. Алмаші М. М. Захист прав людини неурядовими правозахисними організаціями / М. М. Алмаші // Конституційно-правові академічні студії. 2015. Вип. 1. С. 12-24. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kpac_2015_1_4
2. Алямкін Р. Міжнародно-правовий режим захисту прав людини під час внутрішніх збройних конфліктів / Р. Алямкін // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2014. № 6. С. 47-51. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2014_6_12.
3. Антологія української юридичної думки. - Т. 8. - Міжнародне право / За загальною редакцією В. Н. Денисова. - Київ : Видавничий Дім «Юридична книга», 2004. - 568 с.
4. Анцелевич Г. «Академік Вернадський» - антарктична науково-дослідна станція України (міжнародно-правові аспекти статусу та діяльності) / Г. Анцелевич // Право України. 2012. №3-4. С. 221-230.

5. Барышев А. П. Мировая политика и Организация Объединенных Наций. 1945. 2009. М., 2009. 1340 с.
6. Баталов А. А. Современное международно-правовое регулирование воздушных сообщений: теория и практика / А. А. Баталов. - М., 2008. - 224 с.
7. Бескоровайний С. Я. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання / С. Я. Бескоровайний // Юридична наука. 2014. № 3. С. 116-126. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inn_2014_3_14.
8. Белай С., Волков, І., Євтушенко І. Функції державного управління забезпеченням безпеки об'єктів дипломатичного призначення в Україні. Науковий вісник: Державне управління, 3(9), 2021. С. 6-28.
9. Буроменський М. В. Міжнародний захист прав людини та права біженців : навчальний посібник / М. В. Буроменський. Київ, 2002. 160 с.
10. Буткевич В. Г. Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда / В. Г. Буткевич // Право України. – 2010. – № 2. – С. 44-54.
11. Буткевич В. Г. Походження терміна «міжнародне право» / В. Г. Буткевич // Український часопис міжнародного права. - 1994. - N 1. - С. 3-73.
12. Буткевич О. В. Міжнародне право Середніх віків. - Київ: Видавництво гуманітарної літератури, 2008. - 672 с.
13. Буткевич О. В. Міжнародне право Стародавнього Світу /О. В. Буткевич. - Київ: Україна, 2004. - 864 с.
14. Васецький В. Агресія російської федерації проти України: правові наслідки. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». 2022. № 17. С. 121-124.
15. Вільчак Я. Особливості відповідальності міжнародних організацій за порушення міжнародних зобов'язань // Юридична Україна. – № 4. – 2008. – С. 93–97.
16. Вовк В. Гіпермодерн і соматичні права людини. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 2. С. 344-348.
17. Горбатюк С. Є. Роль організації з безпеки і співробітництва в Європі у системі забезпечення соціогуманітарної безпеки / С. Є. Горбатюк // Ефективність державного управління. 2017. Вип. 2. С. 86-94. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2017_2_12.
18. Григоров О. М. Основні напрямки міжнародного співробітництва України в авіаційній галузі : наук. доп. / О. М. Григоров. - Київ, 2012. - 29 с.
19. Гринчак В. А. Дипломатичні засоби мирного врегулювання міжнародних суперечностей (міжнародно-правові аспекти) [Текст] : монографія. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. - 187 с.
20. Грінченко О. О. Місії ad hoc в сучасному праві Європейського

Союзу /О. О. Гріненко// Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2011. Вип. 99 (2). С. 102-108. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_99\(2\)_17](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_99(2)_17).

21. Громовчук М. В. Сутність соматичних прав людини у процесі біомедичних досліджень: історіографічні засади. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2021. № 67. С. 44-48.

22. Гулієв А. Д. Право зовнішніх зносин: Підручник / А. Д. Гулієв. К., НАУ, 2012.

23. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. К., 1998.

24. Гусейнов Л.Г. Відповідальність держав за порушення міжнародних зобов'язань у галузі прав людини: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.11 / Гусейнов Латіф Гусейн огли ; НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. - К., 2000. - 36 с.

25. Гусейнов Л.Г. Шкода як умова міжнародної відповідальності в межах механізму індивідуальних скарг // Правова держава (щорічник наукових праць). — Вип. 11. — К., 2000. — С. 445-450

26. Гутник В. Міжнародний кримінальний суд: питання ратифікації Статуту та перспективи розгляду справи щодо подій в Україні у 2013/14. Український часопис міжнародного права, № 4. 2014.С. 126-130.

27. Гутник В.В. Право на захист у міжнародних кримінальних судах: доктрина та практика: монографія / В. В. Гутник ; за наук. ред. проф. М. В. Буроменського. Львів; Харків; Одеса, 2018. 440 с.

28. Дахова І. І. Принцип запобігання виникненню випадків безгромадянства в міжнародних актах і законодавстві України / І. І. Дахова // Форум права. 2015. № 4. С. 79-83. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index

29. Дмитрієв А. І. Інститут постійного нейтралітету міжнародному праві : монографія / А. І. Дмитрієв. К., 2005. 312 с.

30. Дракохруст Т. В. Проблеми інституту громадянства у міжнародному праві / Порівняльно-аналітичне право. 2015. №4. с. 428-431. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/6096/1/%D0%94%D1%80%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D1%85%D1%80%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>

31. Європейський суд з прав людини: Організація, діяльність, процес / упоряд. І. Шевчук [та ін.]; відп. ред. В. В. Лутковська. К. : Праксіс, 2005.- 166 с.

32. Слеазаров О. Особливість правового режиму морських

- просторів Арктики / Підприємництво, господарство і право. Вип. 11. 2016. С. 212-215. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbisnbuv/cgiirbis64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE FILE DOWNLOAD= 1&Image file name=PDF/Pgip 2016 11 43.pdf>
33. Єлезаров О. П. Здійснення юрисдикції прибережних держав з метою захисту морського середовища від забруднення з суден: міжнародно-правовий аспект / О. П. Єлезаров // Юридична наука. 2011. № 3. С. 205-210. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/inn 2011 3 26>.
34. Жукорська Я. М. Ліга арабських держав: питання розвитку та перспективи / Актуальні проблеми правознавства. Випуск 1. 2016. С.45-49. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dSPACE.tneu.edu.ua/bitstream/316497/6646/1/%D0%96%D1%83%D0%BA%D0%BE%D1%80%P1%81%P1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%AF..pdf>
35. Завидняк І. Ю. Становлення та розвиток правового регулювання міжнародного співробітництва у сфері кримінального процесу. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. № 5. 2021. С. 81-86.
36. Задорожній О. В. Анексія Криму – міжнародний злочин : монографія / О.В. Задорожній. К. : К.І.С., 2015. 576 с.
37. Задорожній О. В. Міжнародне право навколишнього середовища : підруч. для ВНЗ / О. В. Задорожній, М. О. Медведєва ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відно-син. - Київ : Вид. дім «Промені», 2010. - 510 с.
38. Задорожній О. В. Наука міжнародного права в університеті Святого Володимира / О. В. Задорожній, В. А. Короткий. - Т. 1. - Київ : Промені, 2004 р. - 264 с.; т. 2. - Київ : Промені, 2005. - 456 с.
39. Запорожченко А. Причини та передумови економічного співробітництва країн Африканського Союзу / А. Запорожченко // Емінак. 2015. № 4. С. 116-122. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/eminak 2015 4 18>.
40. Здійснення та захист прав внутрішньо переміщених осіб : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (20 квітня 2017 р., м. Ужгород) / Ужгородський національний університет; За заг. ред. О. Я. Рогача, Я. В. Лазура., М. В. Менджул. Ужгород: ТОВ «РІК-У» , 2017. 156 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://univd.edu.ua/science-issue/issue/1547>
41. Земан І. В. Наука міжнародного права у Львівському університеті: монографія / І. В. Земан; за наук. ред. канд. юрид. наук, проф. В. М. Репецького. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 320 с.
42. Київець О. В. Джерело міжнародного права як природно-правова категорія / О. Київець // Публічне право. - 2011. - № 1. - С. 76-81.

43. Київець О. В. Ієрархія договірних та звичаєвих норм міжнародного права // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – №3. – 2010. – с.108-113.
44. Київець О. В. Природа джерел міжнародного та загального права: спільне та відмінне // Право та управління. – 2011. -- №1. – с.197-203.
45. Кияниця І. Внутрішньодержавне значення джерел міжнародного публічного права // Український часопис міжнародного права. - 2001. - №1. -с.19- 24.
46. Коваленко С. О. Відповідальність міжнародних організацій в практиці міжнародних судових органів // Право і суспільство. – 2008. – № 1. С. 83–90.
47. Коваленко С. О. Місце інституту відповідальності міжнародних організацій у міжнародно-правовій практиці та національному праві держав // Держава і право : Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – Випуск 41. – К., 2008. – С. 607–611.
48. Колесник В. Ю. Екстрадиція та права людини: проблеми пошуку оптимального балансу. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2021. № 52. С. 116-120.
49. Кондик О. П. Міжнародно-правові аспекти реалізації функції ведення переговорів дипломатичними представництвами у сучасних умовах / О. П. Кондик // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2014. Вип. 29(2). С. 253-258. Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr201429\(2\) 66](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr201429(2)66)
50. Кононенко В. П. Аналіз міжнародного договору України "Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до договору про нерозповсюдження ядерної зброї" / В. П. Кононенко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. 2014. № 1144, вип. 4(2). С. 21-25. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhMv201411444\(2\)6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhMv201411444(2)6)
51. Космічне законодавство країн світу : темат. збір. (рос. та англ. мовами). Т. 1-5 / відп. ред. Н. Р. Малишева, Ю. С. Шемшученко. - Київ, 2001-2010.
52. Космічне право України : 36. нац. і міжнар. прав. актів. - Вид. 4-те, перероб. та допов. / відп. ред. Н. Р. Малишева, Ю. С. Шемшученко. - Київ, 2004. - 439 с.
53. Косогутова М. Г. Роль практики держав у розвитку міжнародного звичаю // Наукові записки НаУКМА. - 2001. –Т. 19: Спеціальний випуск: у двох частинах. –Частина 1. -- с. 244-245.
54. Кравченко С. М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища : підручник / С. М. Кравченко, А. О. Андрусевич,

Дж. Бонайн ; під заг. ред. С. М. Кравчен-ко. - Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. - 336 с.

55. Краснікова О. Генезис та кодифікація інституту архіпелажних вод у міжнародному морському праві / Юридичний науковий електронний журнал. Вип. 2. 2015. С. 254-257. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://lsei.org.ua/2015Z71.pdf>

56. Краснікова О. Правова проекція підвищення рівня світового океану у міжнародному морському праві. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2021. № 49. С. 49-49.

57. Кулеба Д. І. Міжнародна правосуб'єктність: теорія і її перспективи / Д. І. Кулеба // Альманах междунар. права. – 2010. – Вып. 2. – С. 70-83.

58. Лисик В. Захист прав людини під час збройного конфлікту у ісламській концепції права//«Нові виміри прав людини: юридичні, філософські, політологічні аспекти»: Збірник наукових праць / Рец: В.П. Мельник, М.М. Микієвич, В.М. Репецький, І.І. Іжнін. – Львів: Львівський центр міжнародного права та прав людини, 2014. -С. 49-50.

59. Лисик В. Становлення та розвиток механізму імплементації норм міжнародного гуманітарного права //Альманах міжнародного права. - 2010. – Выпуск 2. -С.274-283.

60. Лисик В.М. Правовий статус Міжнародного Комітету Червоного Хреста у міжнародному праві : монографія. Серія « Міжнародне право». Одеса, 2012.

61. Лисик В. Становлення і розвиток концепції «*ius contra bellum*» та захист прав людини під час збройних конфліктів// Міжнародне право ХХІ століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013.- С.236-245

62. Ляшенко Т. М. Правовий статус дипломатичних представництв: монографія. К., 2008. 190 с.

63. Майданевич С. В. Водний транспорт: Збірник наукових праць. 2021. Випуск 3(34). 182 с.

64. Манийчук Ю. В. Последствия международного правонарушения / Ю. В. Манийчук; под общ. ред. В. А. Василенко. К.: Вища школа, 1987.

65. Манько М. В. "Незаконні комбатанти": сучасні реалії /М. В. Манько // Часопис Київського університету права. 2013. № 1. С. 343-348. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2013_1_83.

66. Матіяшек П. Проблеми права правонаступництва держав і права міжнародних договорів// Право України. – 2005. - №10. – С.131-132.

67. Мельник А Міжнародні договори колишнього СРСР: частина національного законодавства? // Юридичний журнал. – 2004.- № 3. – С. 84-90.
68. Мережко О. О. Право міжнародних договорів: сучасні проблеми теорії та практики. К., 2002. 344 с.
69. Механізм забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб: національний та міжнародний аспекти / С.Б. Булеца, О.І. Котляр, Я.В. Лазур та ін.; за заг. ред.: д-ра юрид. наук, проф. О. Я. Рогача; д-ра юрид. наук, проф. М.В. Савчина; к. ю. н., доц. М.В. Менджул. Ужгород: РІК-У, 2017.
70. Мицик В. В. Права людини у міжнародному праві: міжнародно-правові механізми захисту: підручник / В. В. Мицик. Київ, 2010. 721 с.
71. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності) : підручник / В. А. Гринчак, І. В. Земан, І. І. Когутич, О. К. Марін. Харків : Право, 2019. 440 с.
72. Міжнародне приватне право. загальна частина : підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. - Київ: Алерта, 2012.
73. Наден О. В. Найманство як соціальне та кримінально-правове явище: сутність, новітні тенденції розвитку та проблеми протидії / О. В. Наден. К., 2005.
74. Несинова С. В. Нове покоління прав людини: сучасні проблеми класифікації / С. В. Несинова, Ю. С. Князева // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Юридичні науки. 2015. № 2. С. 36-42. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduin201528>
75. Нестеренко С. С. До визначення поняття екстрадиції у міжнародному праві / С. С. Нестеренко // Актуальні проблеми держави і права. 2009. Вип. 50. С. 311-315. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp20095050>.
76. Ноговіцина Ю. О. Наслідки правонаступництва України для громадянства фізичних осіб / Ноговіцина Ю. О. // Право України. - 2004. - №9. - С. 51-55.
77. Ноговіцина Ю. О. Нові тенденції у сфері правонаступництва держав щодо власності та боргів. Аналіз Резолюції Інституту міжнародного права про керівні принципи правонаступництва щодо власності і боргів / Ноговіцина Ю. О. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - 2003. – Вип. 41. - Част. II. – С. 123 - 133.
78. Ноговіцина Ю. О. Правові засади правонаступництва України щодо території та кордонів / Ноговіцина Ю. О. // Український часопис міжнародного права. - 2004. - № 1. – С. 20 - 35.
79. Ноговіцина Ю. О. правонаступництво і континуїтет: єдність та розбіжності двох правових режимів / Ноговіцина Ю. О. // Український часопис міжнародного права. - 2003. - № 2. – С. 15-24.

80. Омельченко А. В. Правовий статус закордонних дипломатичних представництв як суб'єктів державного управління зовнішньоекономічною діяльністю. Київський часопис права, (1). 2021. С. 78-82.
81. Осика С. Г. Світова організація торгівлі / С. Г. Осика, В. М. П'ятницький. - Київ : К. І. С., 2005. - 491 с.
82. Петражицкий Л. И. Теория права и государства в связи с теорией нравственности : в 2 ч. / Л. И. Петражицкий. - М. : Юрайт, 2018. Ч. 1.
83. Петрашко С.Я. Боротьба з корупцією: міжнародний вимір та національна практика / Сергій Петрашко. Київ, 2014.
84. Пилипенко В. П. Деякі питання співробітництва України та міжнародного кримінального суду: правові аспекти. Право і суспільство. 2021. № 1. С. 273-279.
85. Погребняк С. Загальні принципи права як джерело права // Вісник академії правових наук України. – 2011. – № 1 (64). – С. 14-25.
86. Попадинець Г. Підстави припинення дії міжнародних договорів у сучасних міжнародно-правових відносинах / Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 30 (69) № 5. 2019. С. 248-252. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.iuris.vernadskviournals.in.Ua/iournals/2019/5_2019M4.pdf
87. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право: Підручник. 2-е вид., перероб. і доп. К., 2006. 372 с.
88. Репецький В. М. Особливості дії норм внутрішньодержавного права на території з міжнародним режимом / В. М. Репецький // Юридична наука. 2011. № 1. С. 195-200. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inn_2011_1_32
89. Репецький В. Лисик В. Поняття та ознаки воєнних злочинів// Альманах міжнародного права. - 2009. – Випуск 1. - С.120-125.
90. Репецький В., Лисик В. Права людини як основна цінність сучасного міжнародного права //Міжнародні відносини: Політика. Економіка. Право/ М.З. Мальський, Ю. М. Мороз, І. І. Іжнін та ін.; за ред. Маркіяна Мальського, Юрія Мороза. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. - С. 374-381
91. Ржевська В. С. Право держави на самооборону і міжнародна безпека / В.С. Ржевська. К., 2005.
92. Рижий В. І. Міжнародне повітряне право / В. І. Рижий. - Київ, 2010. - 327 с.
93. Руднева О. М. Поняття та види міжнародних інституційних механізмів забезпечення та захисту прав людини / О. М. Руднева // Право і суспільство. 2012. № 2. С. 27-32. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2012_2_9

94. Рябовол Л. Створення безпечного шкільного середовища в умовах збройних конфліктів як вимога/ рекомендація ООН. Наукові записки. Серія : Право. 2022. № 12. С. 164-170.
95. Савченко О. Реєстрація міжнародних договорів: значення та наслідки. Актуальні шляхи вдосконалення українського законодавства : зб. тез наук. доп. і повідомл. XIV Всеукр. наук.-практ. конф. вчених, практикуючих юристів, аспірантів та студентів. Харків, 2021. С. 143-146.
96. Савчук К. Еволюція інституту міжнародно-правового визнання держав у сучасних умовах / К. Савчук // Юридичний журнал. – 2009. – N 1. с.50-58.
97. Скринька Д. В. Право Світової організації торгівлі / Д. В. Скринька. - Київ : Вид. дім «Промінь», 2010. - 338 с.
98. Славко А. С. Сексуальне насильство у умовах збройних конфліктів: кваліфікація за міжнародним кримінальним правом // Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції : матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції, м. Суми, 18 червня 2022 р. Суми : Сумський державний університет, 2022. С. 177-181.
99. Смирнова К. В. Колективна самооборона: Статут ООН та право Європейського Союзу / К. В. Смирнова // Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2011. Вип. 96(1). С. 113-117. Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_96\(1\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_96(1)_19)
100. Солоненко О.М. Міжнародна кримінальна юстиція : етапи становлення та розвитку / О.М. Солоненко. Київ, 2017.
101. Софінська І. Д. Подвійне громадянство, принцип вірності і публічне врядування: мати не можна позбавити. Часопис Київського університету права. 2021. № 2. С. 71-76.
102. Стройко Т. В., Рехтета О. М. Міжнародні організації: навчальний посібник/ Т. В. Стройко, Рехтета О. М. Миколаїв: МНУ імені В. О. Сухомлинського, Видання 2, Дніпро: Середняк Т. К., 2022. 157 с.
103. Сунегін С. О. Правові гарантії міжнародної безпеки: питання ефективності. Sectoral research XXI: characteristics and features | Volume 1. 2022. Електронний ресурс. Режим доступу : <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/100>
104. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу / О. В. Тарасов // Там же. – 2011. – Вип. 115. – С. 200-206.
105. Тарасов О. В. Персоноцентризм як метод міжнародноправової персонології / О. В. Тарасов // Пробл. законності. – 2010. – Вип. 110. – С. 166-172.
106. Теорія кримінального переслідування: монографія / В. А.

- Гринчак, І. Я. Заєць, В. І. Петлюк, Г. М. Федущак-Паславська. Львів, 2017.
107. Теорія та практика міжнародного кримінального права: підручник / [Зелінська Н. А., Андрейченко С. С., Дрьоміна-Волок Н. В., Коваль Д. О.; за ред. проф. Зелінської Н. А.]. Одеса, 2017.
108. Тимченко Л. Д. Територія в міждержавних відносинах / Л. Д. Тимченко, В. П. Конопенко / Наше право. 2013. № 13. С. 182-188. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2013_13_33.
109. Трофимов В. Н. Правовой статус Антарктики / В. Н. Трофимов. М., 1990. 152 с.
110. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право / О. В. Задорожній (ред). К. : К.І.С., 2014. 1016 с.
111. Ушаков А. В. Піратство як чинник, що порушує свободу відкритого моря і перешкоджає формуванню його міжнародно-правового статусу як об'єкта загальної спадщини людства / А. В. Ушаков // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2013. № 3. С. 138-144. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2013_3_16
112. Фаріон-Мельник А. Захист цивільного населення України в контексті гібридної війни / Антоніна Фаріон-Мельник, Людмила Будник, Андрій Голомовзий // Галицький економічний вісник. Т. : ТНТУ, 2021. Том 68. № 1. С. 26-36.
113. Хавронюк М. І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації / М.І. Хавронюк. К.: Істина, 2005.
114. Цимбрівський Т. С. Проблеми реалізації принципу рівноправ'я та самовизначення народів у міжнародних відносинах // Міжнародне право ХХІ століття: сучасний стан та перспективи розвитку (до 60-ліття проф. В. М. Репецького) / М. М. Микієвич, М. В. Буроменський, В. В. Гутник [та ін.]; за ред. д.ю.н., проф. М. М. Микієвича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013.— С.136-143.
115. Цимбрівський Т.С. Принципи територіальної цілісності та непорушності кордонів у міжнародному праві: теорія і практика. – Л.: ЛДУВС, 2009. – 213 с.
116. Чекіта В. Г. Правові засади вчинення нотаріальних дій консулом / В. Г. Чекіта // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. Вип. 1(2). С. 157-162. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2017_1\(2\)_39](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvu_2017_1(2)_39)
117. Чехович Т. В. Забезпечення міжнародної безпеки міжнародно-правовими засобами / Т. В. Чехович // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2013. № 1. С. 277-283. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvknivs_2013_1_39
118. Черноус Ю. М. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю / Ю. М. Черноус // Право та державне управління. 2013. № 4. С.

- 106-111. Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ptdu> 2013 4 23.
119. Шульман О. Війна і діти: конвенційно-моральний аспект. Інформаційне агентство АрміяInform: веб-сайт. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/01/19/vijna-i-dity-konvenczijno-moralnyj-aspekt/>
120. Щокін Ю. В. Міжнародно-правовий звичай: проблеми теорії і практики : монографія / Ю. В. Щокін. - Х. : Право, 2012. - 456 с.
121. Aspremont J. Formalism and the Sources of International Law: A Theory of the Ascertainment of Legal Rules / Jean d'Aspremont. Oxford University Press, 2011 – 288 p.
122. Aust A. Handbook of International Law / Anthony Aust; Cambridge University Press, 2005 – P.407-429
123. Benkoe M. Space Law: Current Problems and Perspectives for Future Regulation / M. Benkoe, K.-V. Schrogl. - Utrecht, 2005. - 412 с.
124. Birnie P. International Law and the Environment / P. Birnie, A. Boyle, C. Redgwell. - 3-d ed. - Oxford : Oxford University Press, 2009.
125. Boister N. An Introduction to Transnational Criminal Law. Oxford, 2012. 50 p.
126. Bossard A. Transnational Crime and Criminal Law / A. Bossard. Chicago, 1990.
127. Chimni B. S. Legitimizing the International Rule of Law // The Cambridge Companion to International law / ed. by James Crawford and Martti Koskenniemi. - Publisher New York, NY [etc.] : Cambridge Univ. Press, 2012. - P. 290-308.
128. Christopher W. Mullins. Blood, power, and bedlam : violations of international criminal law in post-colonial Africa / Christopher W. Mullins and Dawn L. Rothe. New York, 2008.
129. Cryer R. An introduction to international criminal law and procedure / Robert Cryer. Cambridge, 2014.
130. Garlicki L., Masternak-Kubiak M., Wojtowicz K. Poland. The Role of Domestic Courts in Treaty Enforcement: A Comparative Study, 2019.
131. Gideon Boas. Forms of responsibility in international criminal law / Gideon Boas, James L. Bischoff, Natalie L. Reid. Cambridge, 2007.
132. Hardy M. Modern Diplomatic Law. - Manchester University, 1998.
133. Ilias B. Criminological Approaches to International Criminal Law / Bantekas Ilias, Mylonaki Emmanouela. Cambridge, 2014.
134. Ilias B. International criminal law / Ilias Bantekas. Oxford, 2010.
135. International criminal law / rev. by Antonio Cassese. Oxford, 2013.
136. International Law in Financial Regulation and Monetary Affairs / John H. Jackson, Thomas Cottier & Rosa M. Lastra eds. - Oxford : Oxford University Press, 2012.

137. Janis M. The Nature of Jus Cogens / M. Janis // Connecticut Journal of International Law. – 1987-1988. – Vol. 3. – P. 359-363.
138. Joergensen K. E. and Wessel R. A. The Position of the European Union in (Other) International Organizations: Confronting Legal and Political Approaches' / Koutrakos P. (ed). European Foreign Policy. Legal and Political Perspectives. Edward Elgar Publishing, 2011. P. 261-286.
139. Johnston D. M. The Historical Foundations of World Order. The Tower and the Arena / D. M. Johnston. - Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2008. - 875 p.
140. Kiss A. International Environmental Law / A. Kiss, D. Shelton. - Nairobi: UNEP, 2004.
141. Klabbers J. An Introduction to International Institutional Law. - Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
142. Koskenniemi M. The Gentle Civilizer of nations: The Rise and Fall of International Law 1870-1960 / M. Koskenniemi. - Cambridge: Cambridge University Press, 2002. - 583 p.
143. Lee L. T. Consular Law and Practice. Oxford, Clarendon Press, 1991.
144. Louka E. International Environmental Law: Fairness, Effectiveness and World Order / E. Louka. - Cambridge: Cambridge University Press, 2006.
145. Lowe V. The United Nations and the Principles of International Law: Essays in Memory of Michael Akehurst / Vaughan Lowe, Colin Warbrick. : Routledge, 1994 – 266 p.
146. Michael Milde International Air Law and ICAO. - Utrecht, 2008. - 351 s.
147. Miskowiak K. The International Criminal Court : consent, complementarity and cooperation / Kristina Miskowiak. Copenhagen, 2000.
148. Mohammad, A. Y. M., Davletov, O., & Elnikov, M. Jordan's participation in UN peacekeeping missions. //Zaporizhzhia Historical Review, 2022-4(56),. P. 227-234.
149. Mueller G.O. Transnational Crime: Definitions and Concepts. Combating Transnational Crime: Concepts, Activities and Responses / Ed. By P.Williams, D.Vlassis. London, 2001.
150. Nollkaemper A. The Role of Domestic Courts in Treaty Enforcement: A Comparative Study / ed. by D. Sloss. Cambridge University Press, 2019
151. Parlett K. The Individual in the International Legal System: continuity and Change in International Law. - Cambridge, 2011.
152. Paulus A. Germany. The Role of Domestic Courts in Treaty Enforcement: A Comparative Study, 2019.
153. Practice Guide to International Treaties. Federal Department of

Foreign Affairs. Switzerland, 2015.

154. Routledge Handbook of International Criminal Law / ed. W. Shabas, N. Bernaz. Routledge, 2011.

155. Routledge Handbook of International Environmental Law / Eds. Sh. Alam, Md J. H. Bhuiyan, T. M. R. Chowdhury, E. J. Techera. - London; New York : Routledge, 2013.

156. Sands Ph. Principles of International Environmental Law / Ph. Sands. - 2-d ed. - Cambridge: Cambridge University Press, 2003.

157. Saul D. Defining Terrorism in International Law / Ben Saul. Oxford, 2010.

158. Shutenko, O. Notary and notarial activities of consular offices: introduction of changes regarding the activities of consular institutions in performing notarial actions. ScienceRise: Juridical Science, (1(15)). 2021. P. 20-23.

159. The International Comparative Legal Guide to: Aviation Law. 2017. - 214 s.

160. The Oxford Handbook of the History of International Law / ed. by B. Fassbender, A. Peters, S. Peter. - Oxford University Press, 2012. -1100 p.

161. The World Trading System. - 2nd Edition: Law and Policy of International Economic Relations / by John H. Jackson. - Oxford: Oxford University Press, 1997.

162. Thirlway H. The Sources of International Law // International Law. 1st edition / ed. by M. D. Evans. – U.S.A., Oxford University Press Inc., New York, 2003. – 841 p.

163. Vattel's International Law in a XXIst Century Perspective. - ed. by V. Chetail, P. Haggemacher. - Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2010. - 442.

164. Wilkinson P. The Strategic Implications of Terrorism. Terrorism and Political Violence: A Sourcebook / ed. By M.L. Sondhi. New Delhi, 2000.

Інтернет-ресурси.

1. Офіційний сайт Спеціальної міжнародної моніторингової групи ОБСЄ: [www./osce.org](http://www.osce.org)
2. Сайт ООН <https://www.un.org>

13. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення дисциплін навчального плану включає: робочу навчальну програму, завдання для семінарських занять, завдання для самостійної роботи студентів, засоби контролю знань студентів.